

חולין פרק ח כל הבשר דף קו

על עצמו במקום שלא צריך, מעשה ברבי אמי ורבי אסי שאכלו פירות ולא נטלו ידיהם ולא נתנו לרבה בר חנה מהפירות וכל אחד בירך לבדו, ולמדו מכך א. שאין ליטול ידיים לפירות ב. שאין מזמנים לפירות אם אכלו שלשה יחד שא"כ היו נותנים לרבה לאכול ג. ששניים שאכלו יחד מצווה לכל אחד לברך ואין אחד יוציא מחברו אלא אם כן הוא בור שאינו יודע לברך.

שיעור קידוש ידיים ורגלים במקדש הוא כל כף היד עד החיבור אל היד, רב אמר שנטילת חולין עד שני פרקי אצבעות האחרונים שנוגעים באוכל ולא צריך את כל האצבעות ולתרומה כל האצבעות עד הכף, שמואל החמיר שגם לחולין נוטלים את כל האצבעות עד הכף וכך אמרו ר' אמי הכהן ור' מיישא הלוי, ר' ששת היקל שגם לתרומה עד הפרק השני. כל דבר שחוצץ לטבילה חוצץ לנטילה ולקידוש ידיים.

היה מעשה באדם בעל מסעדה שהיה מגיש לאורחים גויים נבילות או חזיר ולאורחים יהודים שהיו נוטלים ידיים היה מגיש בשר כשר ויהודי אחד לא נזהר בנטילת ידיים ונכשל באיסור נבלה או חזיר, היה מעשה באדם שנשארו עדשים על שפמו משום שלא נזהר במים אחרונים ועל ידי סימן זה הוציאו פקדון מאשתו וכעס וגירשה או הרגה.

מים שהוחמו באש חזקיה אמר שאין נוטלים מהם למים ראשונים, ור' יוחנן אמר אמר שנוטלים וכן אמר רבן גמליאל בנו של רבי שכל גדולי גליל עושים כן, מים שהוחמו באופן טבעי כחמי טבריה טובלים בהם את כל גופו וכן טובלים בהם את ידיו לאכילה כדין מקווה, אבל אסור לקחת מהם מים בכלי וליטול משום שמעולם לא היו קרים לא תיקנו חכמים נטילה במים חמים, אם יש חריץ צר שעוברים בו מעט מהמים של חמי טבריה ר' יוחנן אמר שגזרו לא לטבול בהם את ידיו שמא יקח בכלי ויטול וחזקיה מתיר שסבר שלא גזרו, וכן נחלקו התנאים במים סרוחים או בחמי טבריה שכשרים לטבילה ופסולים לנטילה שת"ק סבר שכשרים לטבילת ידיים גם בחריץ ורשב"א גזר חריץ אטו נטילה.

חכמים גזרו שידיים הם שניות לטומאה ופוסלים תרומה ובשביל שלא יהיו רגילים לגעת בתרומה גזרו על נטילת ידיים גם לפני אכילת פת חולין ומצווה לשמוע לדברי חכמים, רבי אלעזר בן ערך הסמיך על דברי הפסוק "וידיו לא שטף במים וטמא".

רבא אמר שניתנה רשות ליטול ידיים לפני אכילת פירות משום נקיות, אבל ר' נחמן אמר שיש בו משום גסות הרוח שמחמיר